

Олег КРАВЦОВ

*кандидат хімічних наук, доцент,
доцент кафедри інформаційних технологій
та інформаційних систем ДРІДУ НАДУ*

ПРОБЛЕМА ЗДІЙСНЕННЯ РЕІНЖІНІРИНГУ ПРОЦЕСІВ В ОРГАНАХ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ УПРОВАДЖЕННЯ ЕЛЕКТРОННОГО УРЯДУВАННЯ

Масштабне впровадження систем електронного урядування в Україні, процеси реформування публічного управління та децентралізація, які відбуваються в кризових умовах, ускладнюються низкою ефективністю і якістю системи державного управління, про що свідчить Індекс глобальної конкурентоспроможності 2016-2017 (The Global Competitiveness Index), в якому Україна посіла 85-е місце серед 138 країн світу, втративши за рік шість позицій (у попередньому рейтингу посідала 79-у позицію). Одним із контрольних показників цього Індексу є «Інституції» за яким Україна посідає 129 місце (із 138 країн) [1]. Тобто, потреби змін на інституційному рівні для сучасної України є надзвичайно актуальним завданням.

У цих умовах оптимізація та реінжиніринг процесів в органах публічного управління повинні відігравати суттєву роль під час здійснення реформ.

Реінжиніринг у бізнес-середовищі це – «фундаментальне переосмислення і радикальне перепроєктування бізнес-процесів для досягнення істотного поліпшення у таких ключових показниках результативності, як витрати, якість, рівень обслуговування й оперативність» [2]. Він передбачає спочатку моделювання організації, а потім зміну існуючої моделі шляхом рішучого скасування нераціонально функціонуючих ланок. Сутність реінжинірингу полягає у реалізації системи докорінних перетворень в організації. Водночас реінжиніринг пов'язаний із трансформацією системи управління та її оптимізацією.

Про необхідність оптимізації системи публічного управління в Україні зазначено в «Стратегії реформування державного управління України на 2016-2020 роки» [3], в середньостроковому плані пріоритетних дій Уряду до 2020 року та плані пріоритетних дій Уряду на 2017 рік [4], у «Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні» [5],

Для цього заплановане проведення горизонтального та вертикального функціонального обстеження системи центральних органів виконавчої влади та підготовка пропозицій щодо:

- оптимізації системи центральних органів виконавчої влади;
- упорядкування їх функцій та повноважень;
- зменшення кількості центральних органів виконавчої влади, діяльність яких спрямовується і координується безпосередньо Кабінетом Міністрів України;
- упорядкування структури відповідних центральних органів виконавчої влади [4].

До реалізації зазначених завдань в Україні вже неодноразово наближалися, проте результати здійсненого не були такими масштабними, як це очікувалося. Наприклад, можна згадати про проведення функціонального обстеження органів виконавчої влади, яке відбувалося у 2012 році.

Є й приклади спроб локального реінжинірингу окремих процесів в системі публічного управління. Проте такі спроби також складно назвати результативними та ефективними, зокрема через порушення пріоритетності заходів: спочатку реінжиніринг, потім модернізація.

Так, у рамках програми «Електронне врядування задля підзвітності влади та участі громади» (EGAP) у грудні 2016 року розпочався процес оптимізації надання адміністративних та муніципальних послуг у м. Дніпро з подальшим поширенням напрацювань серед інших громад області.

Акцент робиться на власне процесах надання адміністративних послуг, оптимізації та підвищенні ефективності роботи органів публічної влади шляхом впровадження окремих елементів електронної міжвідомчої взаємодії, електронного документообігу та на наданні адміністративних послуг в електронному вигляді і майже не зачіпає проблем, пов'язаних з принциповим спрощенням власне адміністративної системи, що б дозволило кардинально скоротити кількість адміністративних процедур, наприклад, завдяки поліпшенню електронної взаємодії між органами влади та відомчими базами даних. Адже без цього є загроза простої автоматизації понтенційно зайвих процесів, що обумовлює й неефективність діяльності органів публічної влади в цілому. Тому ключовим моментом при побудові архітектури електронних послуг з високою онлайн-зрілістю є реінжиніринг внутрішніх та зовнішніх адміністративних процесів на основі раціонального використання інформаційно-комунікаційних технологій, що охоплюватиме одночасно всі органи публічного управління.

Для цього необхідно провести ґрунтовне моделювання органів публічного управління із урахуванням можливостей та функціональності сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

Досвід інших країн, які полсїдають лїдируючі позиції у сфері електронного урядування та практика впровадження та використання інформаційних технологій в бізнес-структурах свідчить, що необхідність проведення реінжинірингу є обов'язковою умовою, яка дозволить скоротити витрати на автоматизацію та впровадження інформаційно-комунікаційних технологій в неефективні і застарілі процеси та дійсно зробити систему публічного управління прозорою та ефективною.

Практика впровадження електронного урядування в Україні стандартно виявляє проблеми недостатнього рівня єдиної координації, контролю та взаємодії замовників завдань і проектів, низької якості, ефективності й результативності реалізації проектів у сфері інформатизації та розвитку електронного урядування, що свідчить про необхідність першочергової розробки повноцінної стратегії реформування публічного управління яка поєднає розвиток системи управління із розробкою, впровадженням та ефективним використанням інформаційних систем.

Список використаних джерел

1. The Global Competitiveness Report 2016–2017. – Acces mode : http://www3.weforum.org/docs/GCR2016-2017/05FullReport/TheGlobalCompetitivenessReport2016-2017_FINAL.pdf – Title from screen.
2. Хаммер М. Реинжиниринг корпорации. Манифест революции в бизнесе / Хаммер М., Чампи Дж. — М. : Изд-во Манн, Иванов и Фербер, 2007. — 288 с.
3. Стратегія реформування державного управління України на 2016-2020 роки – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/474-2016-%D1%80/page#n9> – Назва з екрану.
4. План заходів на 2015-2017 роки з реалізації Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року – Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/821-2015-%D0%BF/paran12#n12> – Назва з екрану.
5. Концепція розвитку системи електронних послуг в Україні – Режим доступу : <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/918-2016-%D1%80#n8> – Назва з екрану.